

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Robert Telus

Warszawa, 13 lipca 2023 r.
znak sprawy: BM.zp.058.5.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 41821.

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z interpelacją nr 41821 złożoną przez grupę Posłów na Sejm RP w sprawie informacji dotyczących ferm przemysłowych w kontekście programowania wspólnej polityki rolnej, przedstawiam odpowiedzi w zakresie właściwości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie.

Pytanie nr 1: Jakie środki finansowe w zakresie środków unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności 2014-2020 oraz krajowych środków publicznych zostały przeznaczone w Polsce w ramach dotacji, grantów, odszkodowań na: uprawy roślin paszowych, produkcję pasz dla zwierząt gospodarskich, wsparcie hodowli zwierząt na fermach przemysłowych (z podziałem na gatunek zwierząt gospodarskich), odnośnienie dobrostanu zwierząt, działań inwestycyjnych w gospodarstwach, które zajmują się hodowlą zwierząt albo/i uprawą roślin paszowych.

Wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) adresowane jest przede wszystkim do rolników prowadzących gospodarstwa rolne o określonej wielkości, a w przypadku niektórych działań, wsparcie dostępne jest wyłącznie w odniesieniu do gospodarstw nie przekraczających 300 ha.

Budżet Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014- wynosi ok. 18,2 mld euro (ok. 81,8 mld zł).

W ramach PROW 2014-2020 do dnia 25 czerwca br. złożono ponad 7,9 mln wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 88,2 mld zł. Liczba zawartych umów oraz wydanych decyzji przyznających pomoc wyniosła 7,5 mln. Beneficjentom przyznano pomoc na kwotę 74,1 mld zł. Poziom kontraktacji wyniósł 90,5% dostępnego budżetu. Wypłacono 58,7 mld zł (w tym 37,9 mld zł z EFRROW), co stanowi 72,4% alokacji programu. Wsparcie otrzymało ponad 1,28 mln beneficjentów.

W związku z przedłużeniem okresu programowania PROW 2014-2020 o kolejne 2 lata (tj. 2021, 2022) płatności na rzecz beneficjentów mogą być realizowane do końca 2025 r.

W ramach instrumentów wsparcia PROW 2014-2020: *Modernizacja gospodarstw rolnych, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych / Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN, Premie dla młodych rolników, oraz Restrukturyzacja małych gospodarstw* zrealizowano inwestycje w gospodarstwach na kwotę blisko 10,5 mld zł. Dodatkowo w ramach *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych* zrealizowano inwestycję na kwotę blisko 1,9 mld zł. W tym na produkcję gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich dofinansowanie otrzymało 37 beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie w wysokości 93 275 245,95 zł.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dysponuje danymi dotyczącymi wsparcia inwestycyjnego jedynie w podziale na poszczególne typy rolnicze gospodarstw. Szczegółowe dane dotyczące wypłaconych kwot pomocy dla operacji zakończonych w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia, w podziale na rodzaj produkcji w gospodarstwie zostały zawarte w tabeli (zał. nr 1).

Pytanie nr 2: Ile jest w Polsce ferm przemysłowych (wraz z adresami) z podziałem na fermy: drobiu (kury nioski, kurczaki, kaczki, gęsi), świń, krów oraz owiec.

W obecnie obowiązujących przepisach prawnych brak jest definicji legalnej pojęcia „ferma przemysłowa” (zamiennie określanej również jako „ferma wielkoprzemysłowa” czy „ferma wielkotowarowa”). Różnicowanie wymagań dla gospodarstw w zależności od wielkości produkcji zwierzęcej wynika m.in. z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska¹ oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku².

W odniesieniu do drobiu i świń gospodarstwa prowadzące chów lub hodowlę tych gatunków zwierząt gospodarskich podlegają dodatkowym obowiązkom uzależnionym od wielkości prowadzonej produkcji.

Zgodnie z pkt 6 ust. 8 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska³, instalacjami mogącymi powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości są m.in. instalacje do chowu lub hodowli drobiu (powyżej 40 000 stanowisk) lub świń (powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze powyżej 30 kg lub 750 stanowisk dla macior).

Według stanu na 28 czerwca 2023 r. w komputerowej bazie danych prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa było 527 siedzib stad świń, w których przebywało powyżej 2 000 sztuk świń (dane dotyczą siedzib aktywnych, czyli takich, z których w ciągu ostatnich 12 miesięcy zgłoszono przynajmniej jedno zdarzenie dotyczące świń).

Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie gospodarstw zajmujących się chowem lub hodowlą drobiu, w tym o liczbie gospodarstw utrzymujących 40 000 i więcej sztuk:

	Liczba gospodarstw utrzymujących 40 000 i więcej sztuk	Liczba wszystkich gospodarstw
Gęś	11	1222
Kaczka	9	959
Kura hodowlana	189	959
Kura nieśna	289	2450
Kura rzeźna	1513	4978
Kura RAZEM (w tym ogólnoużytkowe)		8560

Źródło danych: Inspekcja Weterynaryjna, stan na 29.06.2023 r. Dane dotyczą wyłącznie gospodarstw komercyjnych, wpisanych przez powiatowe inspektoraty weterynarii do ZID-AI (zintegrowanego Interfejsu dla Drobiu).

W Internecie dostępne są następujące wykazy podmiotów prowadzone przez Inspekcję Weterynaryjną:

Nazwa wykazu	Adres
Wykaz zakładów produkcji drobiu prowadzony przez Inspekcję Weterynaryjną na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429	https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/rejestry-i-wykazy-podmiotow-nadzorowanych
Wykaz podmiotów prowadzących następujące działalności nadzorowane: prowadzenie zakładu reprodukcyjnego drobiu; prowadzenie zakładu odchowu drobiu; prowadzenie zakładu wylęgu drobiu	https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/rejestr-podmiotow-prowadzacych-dzialalnosc-nadzorowana
Wykaz ferm jaj konsumpcyjnych nieobjętych dyrektywą 2002/4/WE	https://zywnosc.wetgiw.gov.pl/spi/egg_no_reg/
Wykaz ferm jaj konsumpcyjnych zarejestrowanych zgodnie z dyrektywą 2002/4/WE wraz ze wskazaniem systemu chowu i maksymalnej pojemności zakładu	https://zywnosc.wetgiw.gov.pl/spi/egg_reg/

Ponadto, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 51 rozporządzenia Rady Ministrów⁴ chów lub hodowla nerek w liczbie nie mniejszej niż 105 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP) oraz pozostałych zwierząt w liczbie nie niższej niż 210 DJP danego gatunku należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których zawsze jest wymagane przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Współczynniki przeliczeniowe zwierząt na DJP zostały określone w załączniku do ww. rozporządzenia Rady Ministrów⁴. Na podstawie tych współczynników oraz liczby zwierząt utrzymywanych w danym gospodarstwie można zidentyfikować, które gospodarstwa są gospodarstwami, dla których należy przeprowadzić ocenę wpływu na środowisko ze względu na jego wielkość i intensywność produkcji.

Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie gospodarstw zajmujących się chowem lub hodowlą bydła i owiec z rozróżnieniem na liczbę utrzymywanych w nich zwierząt:

Przedział liczby zwierząt w siedzibie	Liczba siedzib stad	
	bydło	owce
1-50	258 576	9 175
51-210	29 772	910
211-500	1 320	193
powyżej 500	326	39

Źródło danych: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, stan na 1 lipca 2023 r

Odnosząc się do prośby o przekazanie adresów ferm, uprzejmie informuje, że z uwagi na konieczność ochrony danych osobowych osób fizycznych prowadzących gospodarstwa rolne, nie jest uzasadnione przetwarzanie tych danych (w tym ich zbieranie i udostępnianie) przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z powodu braku występowania przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE⁵.

Pytanie nr 3: *Jaka jest definicja „dobrostanu zwierząt”, która stanowi podstawę do rozdysponowania środków? Czy istnieją jakiegokolwiek regulacje prawne, które go definiują – w szczególności w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu i nowej Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz jak przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt uwzględniają naturalne potrzeby zwierząt w zakresie: dostępu do światła dziennego, przebywania na świeżym powietrzu, pożywienia czy potrzeb socjalnych?*

Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE), której członkiem jest Polska, opiera się w pracach nad dobrostanem zwierząt lądowych na zasadach przewodnich obejmujących tzw. „Pięć swobód” opisujących oczekiwania społeczeństwa co do warunków, jakich powinny doświadczać zwierzęta znajdujące się pod kontrolą człowieka, a mianowicie: wolność od głodu, niedożywienia i pragnienia, wolność od strachu i stresu, wolność od stresu cieplnego lub fizycznego dyskomfortu, wolność od bólu, urazów i chorób, swoboda wyrażania normalnych wzorców zachowań. Ponadto zasada „Pięciu swobód” znajduje odzwierciedlenie w wymaganiach dotyczących warunków utrzymywania zwierząt określonych w Konwencji Rady Europy o ochronie zwierząt hodowlanych i gospodarskich, którą Polska ratyfikowała w dniu 20 lutego 2008 r. W obecnie obowiązujących przepisach prawnych brak jest definicji legalnej pojęcia „dobrostan zwierząt”, co nie jest jednoznaczne z brakiem przepisów prawnych zobowiązujących hodowców do zapewnienia minimalnych warunków utrzymywania zwierząt uwzględniających odmienne potrzeby behawioralne i społeczne tych zwierząt.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej⁶ oraz

rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej z dnia 15 lutego 2010 r.⁷ zawierają przepisy regulujące, w zależności od gatunku zwierzęcia, m.in.:

- minimalną powierzchnię dostępną dla zwierzęcia w zależności od przyjętego sposobu jego utrzymywania, wieku zwierzęcia i jego płci,
- częstotliwość karmienia,
- możliwość korzystania z wybiegu,
- wyposażenie klatki lub pomieszczenia, w którym zwierzę jest utrzymywane,
- minimalny wiek odsadzenia młodych,
- obowiązek grupowego lub pojedynczego utrzymywania zwierząt w zależności od potrzeb behawioralnych, itp.

Pytanie nr 4: Ile obecnie w Polsce działa gospodarstw rodzinnych w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego? Ile z nich prowadzi hodowlę przemysłową lub/i uprawę roślin paszowych i jak ta liczba zmieniła się na przestrzeni ostatnich pięciu lat wstecz od dnia złożenia interpelacji?

Według danych GUS (Powszechny Spis Rolny z 2020 r. – PSR) w Polsce jest około 1 315 tys. gospodarstw o powierzchni 300 ha i mniej, tj. gospodarstw rodzinnych w rozumieniu art. 5 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego⁸.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie dysponuje środkami prawnymi do wyodrębnienia gospodarstw rodzinnych w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego spośród wszystkich gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną i zgłoszonych do bazy danych prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Poniższa tabela wskazuje ogólną liczbę gospodarstw utrzymujących bydło, owce i świnie w latach 2018-2022:

	Liczba siedzib stad		
	bydło	owce	świnie
01.07.2018 r.	394 424	9 285	110 723
01.07.2019 r.	368 475	9 509	87 596
01.07.2020 r.	344 074	9 733	77 502
01.07.2021 r.	321 445	10 017	69 539
01.07.2022 r.	301 700	10 181	59 249

Źródło danych: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dane sporządzono na podstawie zgłoszeń składanych przez posiadaczy zwierząt w biurach powiatowych ARiMR oraz w wersji elektronicznej bezpośrednio do komputerowej bazy danych, według stanu bazy danych na dzień 01.07.2023 r. W przypadku świń są to aktywne siedziby stad, czyli takie, z których w ciągu 12 miesięcy przed dniem, na który generowano dane zgłoszono przynajmniej jedno zdarzenie dotyczące świń.

Dane dotyczące całkowitej liczby gospodarstw utrzymujących drób za 5 lat wstecz nie są dostępne, ponieważ komputerowa baza danych prowadzona przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa została w roku bieżącym poszerzona o informacje dotyczące zakładów drobiu na mocy ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt⁹, która wprowadziła do polskiego porządku prawnego nowe przepisy Unii Europejskiej dotyczące identyfikacji i rejestracji zwierząt wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”)¹⁰. Aktualna liczba zakładów drobiu wskazana jest w wykazach prowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną, o których mowa w odpowiedzi na pytanie nr 2.

Z wyrazami szacunku

Robert Telus

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687, z 2023 r. poz. 877)
2. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 i 1113)

3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1169)
4. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839)
5. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., str. 1–88)
6. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1966)
7. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej z dnia 15 lutego 2010 r. (Dz.U. Nr 56, poz. 344)
8. ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2569, z 2023 r. poz. 326, 412 i 595)
9. ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2727 z późn. zm.)
10. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.)

Załączniki:

1. PROW - tabela

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Dep. Spraw Parlamentarnych